



T. C. A. BÖLGER †

Het was een droeve plechtigheid op dien schoonen voorjaarsdag, den 21sten Mei. Wij hebben dien dag onzen vriend Bölger begraven. De schitterende zon over de ontlukende bloemen en door de dun gebladerde boomen moest zeker aan de vele aanwezigen vertellen, dat doodgaan niet tragisch is voor hen, die hun leven hebben gegeven aan werken en weldoen.

Immers werken en weldoen stemt tot vreugde.

Bölger was een man, die niet slechts hard gewerkt, doch ook zeer veel goed gedaan heeft. Men zag 't hem dadelijk aan, dat hij iemand was met een edel karakter. Hij maakte zich onmisbaar en was overal welkom; iedereen stelde zijn gezelschap op hoogen prijs, ook om z'n opgewektheid, daar zij aanstekelijk werkte.

Jarenlang heeft hij ernstig deelgenomen aan het vereenigingsleven en vooral na de ineensstorting van de Nederl. Tandmeestersvereeniging, toen het N. T. G. hem als lid aannam, heeft hij daarin een leidende rol gespeeld. Hoe hij die taak vervuld heeft, kunnen zij alleen beoordeelen, die met hem samenwerkten. Met veel waardeering zal ik mij steeds dankbaar herinneren, dat ik vele jaren tot z'n medewerkers mocht behooren en ik moet verklaren, zijn werk was immer superieur en onzelfzuchtig. Zijn meesterlijk spreken en het volkomen beheerschen der moderne talen, maakten hem uitermate geschikt den voorzittershamer te hanteeren, om hier buitenlandsche collegae waardig te ontvangen en in 't buitenland als vertegenwoordiger op te treden.

De nagedachtenis van dezen man uit één stuk, zal bij ons allen voortleven.

COEBERGH.

REDACTIONEEL GEDEELTE

HET ONDERWIJSMOERAS

Was het voor den oningewijde niet gemakkelijk meer, om wegwijs te worden in het doolhof van de opvattingen over het Tandheelkundig Onderwijs, langzamerhand valt het ook den insider moeilijk de „ups and downs” van dezen strijd te volgen en te begrijpen.

Aanleiding tot deze verzuchting is een schrijven van het College van Lectoren aan het Hoofdbestuur onzer Maatschappij d.d. 8 Mei j.l. waarin dit College mededeelt, dat het eenparig besloten heeft, overeenkomstig gevoerde correspondentie met de geneeskundige faculteit in de jaren 1921, 1922 en 1923, aan die faculteit voor te stellen het Cand. Arts examen verplichtend te stellen voor den tandheelkundigen student en bereids aan de faculteit die voorstellen heeft toegezonden!!

Oef!!

Het zal wel niemand verwonderen, dat de ondergeteekende — een dergenen, die sinds jaar en dag op deze wijziging heeft aangedrongen — ten zeerste verheugd is over het feit dat het college van Lectoren, en dan nog wel eenparig, ten langen leste eveneens heeft ingezien, dat dit onvermijdelijk de eerste stap is, die leiden moet tot de zoo noodzakelijke verbetering van ons verouderd opleidingssysteem. Hij hoopt van harte dat dit inzicht thans over de geheele linie moge doorbreken!

Maar erkend moet worden dat aan deze vreugde een gevoel van verbazing gepaard ging, verbazing die bij hen die het vreugdegevoel niet kunnen deelen ongetwijfeld met een ietwat sterker woord beter zou worden uitgedrukt.

Wat toch is het geval? Nadat in 1921 het College van Lectoren en de Ned. Mij. tot bev. der Tandheelkunde hadden aangedrongen op imperatieve invoering van het Academisch Statuut, heeft de Alg. Verg. van die Maatschappij te Maastricht in 1921, toen bleek dat dit statuut slechts facultatief zou worden geaccepteerd een Commissie benoemd om het geheele Onderwijsvraagstuk opnieuw in studie te nemen en een rapport uit te brengen aan de Maatschappij, opdat zij met volledige kennis van zaken haar onderwijsprogramma zou kunnen vaststellen.

In deze Commissie was het College van Lectoren door twee zijner leden vertegenwoordigd.

Die Commissie kwam eerst in Februari 1924 met haar taak gereed en zond het H. B. een rapport (afgedrukt in het T. v. T. 1924) waaruit bleek dat de groote meerderheid tegenstander was van het verplichte Cand. Arts examen. Tot die meerderheid behoorden ook de bovengenoemde lectoren en het lijkt allesbehalve onwaarschijnlijk dat de Conclusies van dit rapport geheel anders zouden hebben geluid, waarneer de tegenstand der beide heeren tegen het Cand. Arts examen minder heftig zou zijn geweest.

Dit Rapport moet nog steeds door de Alg. Verg. worden behandeld ter bepaling van haar standpunt en nog steeds prijken daaronder de namen der beide lectoren als aanhangers van een stelsel dat thans door hen verlaten is!!

Het is denkbaar, dat het schrijven der lectoren aan de faculteit gevolg is van een tot dat College gericht verzoek, en wanneer de meerderheid klaarblijkelijk een andere richting voorstond, dan valt het alleszins te prijzen dat de minderheid zich bij het gevallen besluit neerlegt en gezamenlijk tracht de wenschen der meerderheid doorgevoerd te krijgen, doch dan had men o.i. tegenover die minderheid en tegenover de Maatschappij, en in het algemeen tegenover het aanzien naar buiten, de égards wat meer in acht kunnen nemen, dan thans het geval geweest is.

Het moet voor de heeren Sanders c.s. die in bovenbedoelde

Studiecommissie jarenlang langdurigen en moeizamen arbeid hebben verricht, wel een héél hard gelag zijn, thans op deze wijze hun werk getorpedeerd te zien, en ofschoon fel tegenstander van hunne plannen, had ik deze voorstellen toch gaarne eervoller dood gegund, dan „la Mort sans phrase”, op deze wijze daarover uitgesproken!

Inmiddels is aan de feiten niets meer te veranderen. Het College was zoo welwillend de Maatschappij — „die in de zaak ook belang schijnt te stellen” met een en ander in kennis te brengen, en thans is de vraag: Wat moet die Maatschappij doen?

Door schrijver dezes is tot den treure betoogd dat het bedoelde Rapport reeds lang behandeld had moeten zijn, omdat men plotseling voor het feit kon staan dat er antwoord moest worden gegeven op de vraag: Wat is U w e meening?

Nu stáán wij voor dat feit, al wil ik gaarne erkennen dat die mogelijkheid op d é z e wijze niet door mij was voorzien.

Er staan thans d r i e wegen open.

1. De zaak laten rusten.
2. De voorstellen van het College van Lectoren steunen.
3. Die voorstellen bestrijden.

De weg ad 1) is o n m o g e l i j k. In de eerste plaats is de kans lang niet uitgesloten dat men onze meening vráágt, en dan kunnen wij toch moeilijk antwoorden: we weten het nog niet, we studeeren sinds 1921 nog altijd! In de tweede plaats hebben wij niet het r e c h t ons afzijdig te houden, omdat de opleiding der a.s. tandartsen voor onze maatschappij **een belang is van de allereerste orde!**

En dat belang kan niet uitsluitend worden overgelaten aan een college van weinige docenten, waarvan een toevallige geringe wijziging in de samenstelling ieder oogenblik kans geeft op verandering van meening, en die als het eenige lichaam van dien aard in ons land ook nimmer voldoende waarborg kan geven, dat het een open oog heeft, niet alleen voor de eischen van het onderwijs, maar ook voor de eischen van de praktijk.

Werd aan i e d e r e Universiteit tandheelkunde gedoceerd, dan konden wij vermoedelijk de opleidingsbelangen gevoegelijk aan die gezamenlijke docenten toevertrouwen, thans maakt het Utrechtsche Monopolie het noodzakelijk, zoowel voor opleiding als voor examen, dat de Maatschappij als het eenige lichaam dat daarvoor in aanmerking komt, ervoor zorgt dat de nadeelen van een dergelijk monopolie tot den geringsten omvang worden teruggebracht! Dit klemt te meer, omdat in ons land eventueele docenten in de tandheelkunde gerecruteerd moeten worden uit de rijen der practici!

Uit het bovenstaande volgt dat de Maatschappij thans een beslissing zal moeten nemen over de vraag, moeten wij die voorstellen steunen, ja of neen?

En voor deze beslissing hebben de leden thans naar onze meening de gegevens ruim voldoende in handen!

N.